

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2023

KESKI-POHJANMAAN LIITTO
MELLERSTA ÖSTERBOTTENS FÖRBUND

Sisällysluettelo

Puheenjohtajan katsaus.....	3
1. Tarkastuslautakunta.....	4
1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät	4
1.2. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja työskentely	5
2. Edellisen vuoden arviointikertomuksen käsittely maakuntavaltuustossa.....	6
3. Toiminnan arviointia	6
3.1. Liiton johtaminen ja hallinto	7
3.2. Maakuntahallituksen toiminta ja tavoitteiden toteutuminen.....	8
3.3. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	8
3.4. Henkilöstötilanne ja työhyvinvointi	9
3.5. Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023 ja niiden toteutuminen.....	11
3.6. EU:n ja kansallisen tason verkostot ja rahoituskanavat	11
3.7. Talous	12
3.8. Sidosryhmät	13
4.0 Allekirjoitukset	14

Puheenjohtajan katsaus

Keski-Pohjanmaalla näyttää nyt olevan erityisen positiiviset näkymät. Alueella on meneillään suuria, keskisuuria ja pienempiä investointisuunnitelmia kaivosteollisuuden, puhtaan energian ja monen muun osa-alueen osalla. Keski-Pohjanmaan liiton tehokasta edunvalvontatyötä tarvitaan nyt sikäläkin erityisesti, että näistä positiivisista näkymistä pääsisi hyötymään tasaisesti koko Keski-Pohjanmaa Kokkolan suurteollisuusalueelta aina Perhon ja Lestijärven perukoille asti. Nämä hyvät näkymät samalla myös luovat ison haasteen osaavan työvoiman saatavuuteen niin koulutuksen oikeanlaisella painottamisella kuin alueen positiivisella muuttovoittoisuudella.

Vuoden 2023 arviointikertomuksen painopistealueiksi lautakunnassa päädyttiin edellisten vuosien tapaan henkilöstön työhyvinvoinnin seurantaan. Työhyvinvoinnissa tapahtuneen positiivisen kehityksen johdosta painotus arviointivuodelta on kuitenkin pääsääntöisesti suuntautunut liiton muuhun toimintaan kuten erityisesti hankeseurantaan näistä erityisesti JTF-oikeudenmukaisen siirtymän rahastoon ja lisäksi liiton sidosryhmäyhteistyöhön. Unohtamatta kuitenkin työhyvinvoinnin tilanteen jatkuvaa seurantaa.

Haasteita löytyy aina ja meneillään oleviin asioihin on paneuduttava huolella niin toiminnan kuin arvioinninkin osalta. Tarkastuslautakunnan lakisääteisenä tehtävänä on mm. raportoida arvioinnin tulokset vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Tässä käsillä on juuri valmistunut tarkastuslautakunnan laatima arviointikertomus tilikaudelta 2023. Siinä on koottu niitä keskeisiä asioita, mitä tarkastuslautakunta on halunnut tuoda tiiviisti jatkuneen arviointityöskentelyn jälkeen maakuntavaltuustoon esille.

Lopuksi voin tarkastuslautakunnan puheenjohtajana mainita, että minun on hyvä liputtaa Keski-Pohjanmaan puolesta ja tuoda esiin sen elinvoimaisuutta. Liiton tekemä työ kantaa hedelmää ja tekemisen meininki korostuu liiton toiminnoissa. Yhdessä olemme enemmän.

Tarkastuslautakunta kiittää liiton henkilöstöä ja luottamushenkilöitä sitoutumisesta ja joustavuudesta tehtäviensä suorittamisessa ja palvelujen tuottamisessa.

Reino Herlevi

tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

1. Tarkastuslautakunta

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen ja arvioinnin järjestämistä varten (Kuntalaki 121§). Lautakunnan toimintaa ohjaa lainsäädännön lisäksi valtuuston hyväksymä hallintosääntö.

1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät

Kuntalain 410/2015 §:n 121 mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan toimintaa ohjaa lainsäädännön lisäksi valtuuston hyväksymä hallintosääntö.

Kuntalain §:n 121 mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

1. valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat
2. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
3. arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää
4. huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
5. valvoa kuntalain §:ssä 84 säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi
6. valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunnan tulee myös laatia arviointisuunnitelma ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomus, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Maakuntahallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Kuntalain mukaisten tehtävien lisäksi Keski-Pohjanmaan liiton hallintosäännössä on määrätty, että tarkastuslautakunnan on:

1. seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,

2. huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa sekä,

3. tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta valvoo kuntalaissa tarkoitettujen sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kuntayhtymän verkkosivuilla. Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä kuntayhtymässä. Tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset maakuntavaltuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

Sidonnaisuuksista ilmoittamista koskeva säädös on tullut voimaan 1.6.2017 alkaen. Tarkastuslautakunta on koonnut luottamustehtävissä toimivien sidonnaisuusrekisterin ja saattanut sen valtuustolle tiedoksi. Sidonnaisuusrekisteri on julkaistu maakuntaliiton verkkosivuilla. Kun tehtävissä tulee muutoksia, on ilmoitusvelvollisten ensisijaisesti itse huolehdittava muutosten ilmoittamisesta.

1.2. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja työskentely

Voimassa olevan hallintosäännön mukaan tarkastuslautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kolme muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla maakuntavaltuutettuja.

Keski-Pohjanmaan liiton tarkastuslautakunta vuonna 2023:

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Herlevi, Reino, pj	Saari, Esa
Keränen, Ulpu vpj	Tiina Haukilahti
Kautto Marko	Pajunpää Suvi
Anja Törmä	Erkkilä Esa
Kauppi Pekka	Haapasalo, Joni

Lautakunnan sihteerinä on toiminut TALVEAn julkishallinnon neuvontaliiketoiminnasta vastaava johtaja, YTM Taija Myyrä ja tilintarkastuksen asiantuntija Sirkku Patokoski. Sihteerin tehtävät hoidettiin pääsääntöisesti Teamsin välityksellä. Kokoussihteerin varalla toimii tilintarkastaja KHT, JHT, KRT Marko Paasovaara.

Arvioinnin toteuttaminen

Kokouksen keskeinen aihe	Päivämäärä
Elinvoimajohtajan, kansainvälisten asioiden suunnittelijan ja työterveyshoitajan kuuleminen, sidonnaisuusilmoitukset	17.1.2023
Työterveyshoitajan, maakuntahallituksen, maakuntajohtajan ja hallintojohtajan kuuleminen, sidonnaisuusilmoitukset	28.2.2023
Sidonnaisuusilmoitukset	14.3.2023
Tilinpäätöksen esittely, aluesuunnittelupäällikön kuuleminen, arviointikertomuksen valmistelu, sidonnaisuusilmoitukset	21.3.2023
Arviointikertomuksen valmistelu, sidonnaisuusilmoitukset	28.3.2023
Vuoden 2021 arviointikertomus	4.4.2023
Tilinpäätös 2022, arviointikertomuksen valmistelu, sidonnaisuusilmoitukset	27.4.2023
Toiminnan ja talouden osavuosisraportti 4–6/2023, tarkastuslautakunnan vuoden 2024 talousarvioaraami, tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan työohjelma, sidonnaisuusilmoitukset, loppuvuoden kokousaikataulut	26.9.2023
Työsuojeluvaltuutetun, hallintojohtajan kuuleminen, oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF) -esittely, sidonnaisuusilmoitukset	24.10.2023
Johtoryhmän kuuleminen, toiminnan ja talouden osavuosisraportti 1–9/2023	14.11.2023
Hallintosäännön ja sen muutoksien esittely, Keski-Pohjanmaan liiton henkilöstön terveyskysely, maakuntahallituksen puheenjohtajiston kuuleminen, Keski-Pohjanmaan liiton taloushallintopalveluiden muutos, tarkastuslautakunnan kokoukset kevätkaudella	19.12.2023

2. Edellisen vuoden arviointikertomuksen käsittely maakuntavaltuustossa

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2022 käsiteltiin maakuntavaltuuston kokouksessa 8.5.2023. Maakuntavaltuusto hyväksyi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen.

3. Toiminnan arviointia

Tässä arviointikertomuksessa ollaan painotettu henkilöstön hyvinvointiin, sidosryhmätyöskentelyyn, sisäiseen valvontaan ja EU:n sekä kansallisen tason verkostoihin ja rahoitukseen.

Tarkastuslautakunta katsoo, että Keski-Pohjanmaan liiton toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toimintavuoden 2023 osalta pääasiassa toteutuneet. Tarkastuslautakunta toteaa lisäksi, että kuntayhtymän toiminta on järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksen mukaisella tavalla perustuen pääosiltaan maakuntavaltuuston hyväksymiin linjauksiin, sekä talous- ja toimintasuunnitelman tavoitteisiin.

Arvioinnissa haetaan vastauksia ensisijaisesti maakuntavaltuuston hyväksymään, talousarviossa asetettuihin toimintaa ja taloutta kuvaaviin tavoitteisiin. Vastauksia haetaan vuoden 2022 toimintakertomukseen tavoitetoteutumista sekä tarkastuslautakunnan itse keräämän aineiston pohjalta. Arvioinnissa on käytetty monipuolisia ja riittäviä tiedonkeruumenetelmiä. Näitä ovat olleet lautakunnan esityslistat/pöytäkirjat ja niiden liiteaineistot, varsinaisissa kokouksissa eri viranhaltijoiden ja työntekijöiden antamat suulliset katsaukset sekä kokouksissa jaetut lisämateriaalit.

Tarkastuslautakunta perustaa arviointinsa pääsääntöisesti niille havainnoille, jotka se on itse todennut tai saanut muuten tietoonsa. Tarkastuslautakunta on analysoinut keräämäänsä tietoa soveltuvien metodein. Tältä pohjalta on esitetty havaintoja ja niiden pohjalta on tehty johtopäätöksiä. Pääosa johtopäätöksistä ei sisällä suosituksia, koska ne ovat osa johtamista. Tarkastuslautakunnan tehtävänä ei ole osallistua operatiiviseen johtamiseen, minkä vuoksi arviointi ja johtaminen on pidetty erillään.

3.1. Liiton johtaminen ja hallinto

Keski-Pohjanmaan liiton toiminta jakautuu kolmeen vastuualueeseen: lakisääteiseen toimintaan, muuhun kehittämistoimeen ja vuokraustoimintaan. Kuntayhtymän toimielimiä ovat maakuntavaltuusto, maakuntahallitus, tarkastuslautakunta sekä maakuntajohtaja.

Maakuntavaltuusto toimikaudelle 2021–2025 on valittu Keski-Pohjanmaan jäsenkuntien edustajainkokouksessa 6.9.2021. Maakuntavaltuusto on valinnut 16.9.2021 maakuntahallituksen jäsenet toimikaudelle 2021–2023 ja tarkastuslautakunnan jäsenet toimikaudelle 2021–2025. Maakuntahallitus valitsi kokouksessaan 27.11.2023 maakuntahallituksen jäsenet toimikaudelle 2024–2025.

Liitossa otettiin 1.1.2023 lukien käyttöön liiton uudistettu johtamis- ja hallintojärjestelmä (JOHA2023). Käyttöönottossa on edistetty erityisesti eri avaintulosalueiden ja toimialojen valmistelun yhteensovittamista ja ohjausta maakunnan liiton tavoitteiden mukaisesti.

Uudistetun organisaation segmentit ovat suunnittelu, elinvoima sekä hallintopalvelut, viestintä ja markkinointi. Myös organisaation eri ydin-, osa- ja tukiprosessit kartoitettiin tarvittavine kehityskohtineen.

Vuonna 2023 jatkettiin Keski-Pohjanmaan liiton henkilöstön yhteisten toimistopalaverien järjestämiskäytäntöä, säännöllisiä johtoryhmän kokouksia sekä tiimikokouksia.

Tiimityöskentely ja yhtenäinen työskentely on varsinkin loppuvuodesta parantunut ja yhteistoiminta on saanut uutta suuntaa. Avoimuus on lisääntynyt. Jollain tasolla luottamuksen puute näkyy vielä johtoryhmän työskentelyssä ja johtajavetoisuus on edelleen nähtävissä käytännössä.

Lautakunta toteaa, että tiimit ovat aina johtajansa näköisiä. Haasteita riittää, mutta kehitys on menossa hyvään suuntaan, etenkin nyt kun työntekijöille on annettu enemmän sijaa. Työntekijöiden kontrollointi on vielä nähtävissä toiminnoissa. Tarkastuslautakunta painottaa sisäisen tiedotuksen tärkeyttä ja sujuvuutta.

3.2. Maakuntahallituksen toiminta ja tavoitteiden toteutuminen

Maakuntahallituksen toiminta oli aktiivista. Se kokoontui vuoden 2023 aikana yhteensä 13 kertaa (edellisvuonna 10 kertaa).

Hallituksen asialistoilla näkyi päällimmäisenä työhyvinvoinninseuranta ja valitut kuulemiset. Keski-Pohjanmaan liiton 2023 hallituksen kokouksissa esiintyi paljon vapaina olevien virkojen täyttäminen ja se että rekrytoinnit tuottivat tulosta. Lisäksi tärkeinä asioina näkyi kasvuhankkeet, joiden etenemistä tukee alueelle 6. Vaihemaakuntakaavan valmistelun käynnistäminen ja siihen liittyvät muut toimenpiteet. Liikenteen kärkihankkeita pidettiin kiitettävästi esillä.

Nyt on sitten aika näyttää parempaa pitovoimaa.

3.3 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Keski-Pohjanmaan liiton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä vastaa maakuntahallitus. Sisäistä valvontaa ohjaa maakuntahallituksen vuonna 2020 hyväksymä sisäisen valvonnan yleisohje.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan organisaation tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta. Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä

Sisäisen valvonnan raportti tilikaudelta 2023 on käsitelty maakuntahallituksessa 22.1.2024 §3. Raportin mukaan sisäisessä valvonnassa ei havaittu poikkeamia, epäsäännöllisyyksiä tai virheitä tilikauden 2023 aikana. Kehittämistoimenpiteitä on kohdistettu liiton avaintulosten suunnittelun ja toteuttamisen parantamiseen, että hyvän hallinnon edistämiseen liiton toiminnassa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista päättää kuntalain 4. luvun 14 § mukaan valtuusto. Valtuusto siten päättäessään perusteista ohjaa sitovasti maakunnanhallitusta sen hoitaessa hallinnon ja talouden vastuutehtävää.

Kuntalain §69:n mukaan hallituksen tulee raportoida toimintakertomuksessa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Kuntajaoston yleisohjeen mukaan toimintakertomuksessa tulee antaa selvitys konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Tarkastuslautakunta suositaa edelleen kiinnittämään erityistä huomiota sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan. Voimassa olevan sisäisen valvonnan ohjeen kohta 8 mukaisesti maakuntajohtaja tekee yhteenvedon toimialojen päälliköiden sisäisen valvonnan havainnoista ja antaa vuosittain raportin hallitukselle. Toimialojen päälliköiden vuosittainen raportointi suoraan maakuntahallitukselle täydentäisi sisäisen valvonnan toiminnan kuntaliiton suosituksen mukaiseksi ja kattavammaksi

kokonaisuudeksi. Hallituksen tulisi muodostaa kokonaisarvio keskeisistä johtopäätöksistä sisäiseen valvontaan liittyen. Tämä hallituksen kokonaisarvio tulisi myös näkyä hallituksen pöytäkirjaan kirjattuna päätöksenä.

Sisäinen tarkastus puolestaan on osa sisäistä valvontaa. Maakuntahallituksen 15.6.2020 §59 hyväksymän sisäisen valvonnan yleisohjeen mukaan sisäisen valvonnan osa-alueisiin kuuluu sisäinen tarkkailu, luottamushenkilöiden suorittama seuranta sekä sisäinen tarkastus.

Sisäisen tarkastuksen velvollisuutena on arvioida sisäisen valvontajärjestelmän ja riskienhallinnan tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta ja pyrkiä siten edistämään organisaation tavoitteiden saavuttamista. Sisäinen tarkastus on toimintaa, jossa tarkastaja nimetään erikseen ja joka raportoi havainnoistaan maakuntajohtajalle ja hallitukselle.

”Maakuntaliiton hallintosäännössä (Hallintosääntö 2020) VIII LUKU Sisäinen valvonta ja riskienhallinta pykälässä 59 on kuvattu sisäisen tarkastuksen tehtävät.

59 § Sisäisen tarkastuksen tehtävät

Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus raportoi maakuntahallitukselle. Sisäisen tarkastuksen toiminnon tarkoitus, tehtävät ja vastuut määritellään maakuntahallituksen hyväksymässä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeessa”

Tarkastuslautakunta esittää, että sisäisen valvonnan ohjetta on päivitetty 2020, mutta hallintosäännössäkin mainittu sisäinen tarkastus puuttuu maakuntaliitolta edellisen vuoden tapaan. Sisäistä tarkastajaa ei ole nimetty maakuntaliittoon.

3.4. Henkilöstötilanne ja työhyvinvointi

Virkarakennetta on uudistettu tilikaudella perustamalla Keski-Pohjanmaan liittoon maakuntavaltuuston 28.11.2022 §17 päätöksen mukaisesti neljä uutta tehtävää 1.1.2023 alkaen. Liiton henkilöstörakenne toimintavuoden 2023 lopussa oli uudistetun KPL JOHA 2023:n mukainen.

Tarkastuslautakunta on kuulemisten ja muun saadun tiedon perusteella huomannut myönteistä kehitystä Keski-Pohjanmaan liiton työntekijöiden työhyvinvoinnissa verrattuna viimeiseen kahteen tarkastusvuoteen. Taustatekijöinä voidaan nähdä parantuneen henkilöstötilanteen. Vaikka liitto on haastavassa kilpailutilanteessa työntekijöiden suhteen, on silti onnistuttu täyttämään kaikki keskeiset vakanssit. Tarkastuslautakunta katsoo, että tarkastusvuonna toimeenpannulla veto- ja pitovoima suunnitelmalla on ollut myönteinen vaikutus myös työntekijöiden saatavuuteen. Lisäksi liitto on puuttunut aiempina vuosina huolta herättäneen uusien työntekijöiden perehdyttämisen puutteeseen sekä rekrytointiprosessien nopeuttamiseen.

Edellisenä tarkastusvuonna merkittävää huolta herätti erittäin heikot tulokset työterveyskyselyssä. Tarkastuslautakunta katsoo, että liitto teki oikeasuhtaiset toimenpiteet mennessään mukaan Työplussan järjestämään jatko-ohjaukseen työhyvinvointiasioissa. Jo edellisessä kappaleessa mainitulla veto- ja pitovoimasuunnitelman käyttöönotolla on saatu merkittävää edistymistä myös työhyvinvoinnissa. Erityisesti etätyökäytänteiden eteenpäin vieminen on tuonut kaivattua helpotusta tehdyn työn sujuvoittamiseen.

Uuden johtamisjärjestelmän (JOHA2023) käyttöönotto kohdentaa vähäistä henkilökuntaresurssia tehokkaammin. Tätä tukee uuden hankintasäännön käyttöönotto, joka lisää hankintaan liittyviä vastuita tasaisemmin. Kokonaisuudessaan henkilöstön toimenkuvat ovat täsmentyneet, millä voidaan nähdä olevan työhyvinvointia edistävä vaikutus. Tarkastuslautakunta on kuitenkin huomannut, että johtoryhmätyöskentelyssä on uudistamisen varaa. Mikäli menestyvän johtoryhmätyöskentelyn kolmena kriittisenä avaintekijänä pidetään avoimuutta, luottamusta ja myönteistä kehitysasennetta, niin kaikilla osa-alueilla on johdon tehtävä kehittämistyötä.

Tarkastuslautakunta esittää ja on samalla huolissaan siitä, että tarkastuslautakunta ei ole saanut ajoissa henkilöstöraporttia käyttöönsä vuoden 2023 arviointia tehdessään. Henkilöstöraportti on tärkeä työkalu tarkastuslautakunnan arviointityössä henkilöstön hyvinvointia ja kokonaistilaa tarkasteltaessa. Raportilta löytyvät olennaiset mittarit ja faktatiedot jäivät nyt saamatta, joten tarkastuslautakunta ei pysty käsittelemään täysin tätä kokonaisuutta. Henkilöstön hyvinvoinnissa on tapahtunut edistymistä, mutta kaikki ei ole vielä aivan optimitasolla, joten seuranta on ensiarvoisen tärkeää.

Kokonaisuutena liiton työilmapiiri on tarkastuslautakunnan mukaan kehittynyt myönteiseen suuntaan. Olennaisena osana tätä on luottamuksellisen työyhteisön rakentaminen. Tähän työhön on voitu katsoa osallistuneen koko henkilökunnan. Saatujen havaintojen perusteella liiton työntekijät pitävät työstään ja kokevat tekevän merkityksellistä asiantuntijatyötä. Tarkastuslautakunta jatkaa tiiviisti työhyvinvoinnin kehittymisen seuraamista ja puuttuu mahdollisiin epäkohtiin niiden ilmetessä.

Tarkastuslautakunta esittää, että johtoryhmätyöskentelyn parantamiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Tarkastuslautakunta ehdottaa myös maakuntajohtajan kalenterin avaamista koko henkilöstölle sisäisen tiedottamisen parantamiseksi, mikäli näin ei ole vielä tehty.

Tarkastuslautakunta lausuu henkilöstöraportista erikseen syksyn valtuuston kokouksen jälkeen, kun on saanut henkilöstöraportin käyttöönsä. Tarkastuslautakunta pyytää lisäksi selityksen henkilöstöraportin myöhästymisen syistä ja siitä, miten tullaan varmistamaan, että jatkossa henkilöstöraportti tullaan saamaan ajoissa käytettäväksi.

Koska Keski-Pohjanmaan liitto haluaa rakentaa yhteistyön maakuntaa, tarkastuslautakunta korostaa henkilöstötyytyväisyyden ja työhyvinvoinnin seurantaan sekä työhyvinvointiin panostamista.

3.5. Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023 ja niiden toteutuminen

Toimintasuunnitelma laaditaan kolmivuotisjaksoille, jota tarkennetaan vuosittain. Toiminnalliset tavoitteet ohjaavat liiton työntekijöiden päivittäistä työtä ja tavoitteita. Toiminnalliset tavoitteet hyväksytään vuosittain maakuntavaltuustossa. Seuraava hyväksytty toimintasuunnitelma käsittää kausia 2022–2024. Valtuusto käsitteli toimintasuunnitelmaa 28.11.2022 § 17.

Johtoryhmä raportoi tavoitteiden toteutumista hallitukselle neljännesvuosittain. Mittareiden asetantaan osallistuvat johtoryhmän jäsenet ja tavoitteiden toteutumisesta vastuussa olevat asiantuntijat.

Suunnitelmakaudelle oli asetettu viisi tavoitetta, joille kaikille oli määritelty omat vastuuhenkilöt, mittarit sekä tavoitearvot.

- Tavoite 1. Hyödynnetään täysimääräisesti EU:n ja kansallisen tason verkostoja ja rahoitusinstrumentteja Keski-Pohjanmaan maakunnan kehittämiseksi
- Tavoite 2. Keski-Pohjanmaan maakuntastrategian 2040 ja maakuntaohjelman 2022–2025 toimeenpano etenee asetettujen tavoitteiden mukaisesti ja elinvoimaisuus kehittyy
- Tavoite 3. Keski-Pohjanmaan aluesuunnittelutyö etenee
- Tavoite 4. Keski-Pohjanmaan toiminnan tuloksellisuus on varmistettu kansainvälisyydellä, yhteistyöllä ja asiantuntijuudella
- Tavoite 5. Keski-Pohjanmaan liiton työyhteisö, henkilöstö ja luottamushenkilöhallinto toimii hyvän hallinnon ja työyhteisön tapaan

Yleisarviona tarkastuslautakunta voi todeta toimintakertomuksen tapaan, että vuodelle 2023 suunnitellut tehtävät on toteutettu hyväksytyin toiminta- ja taloussuunnitelman mukaisesti ja suunnitellusti.

3.6. EU:n ja kansallisen tason verkostot ja rahoituskanavat

Rakennerahastotoiminta toteutettiin toimintavuonna 2023 liiton parantamissuunnitelmaan mukaisesti, lainsäädäntöön perustuen ja hallintoviranomaisen antamia ohjeita noudattaen.

Rakennerahastohenkilöstö jatkoi laadun varmistamiseksi toimintavuoden 2023 aikana aktiivista osallistumista työ- ja elinkeinoministeriön järjestämiin uuden ohjelmakauden 2021–2027 täydennyskoulutustapahtumiin. Päättävän ohjelmakauden 2014–2020 viimeisten rahoituserien sitominen, kuten myös hankkeiden päättäminen kyettiin toteuttamaan suunnitellusti toimintavuoden loppuun mennessä. Uuden ohjelmakauden 2021–2027 toimeenpano saatiin suunnitellusti liikkeelle hallintoviranomaisen (TEM) vastuulla olevan EURA2021-tietojärjestelmän kehittämistyön viivästyttämisestä huolimatta.

Tarkastuslautakunta huomioi liiton parantamissuunnitelman nopeuttaneen hankkeiden käsittelyaikaa liitossa. Uudistettu HVJ-kuvaus parantaa edelleen liiton rakennerahastotoiminnan laatua ja vaikuttavuutta.

JTF-haku oli auki jatkuvana hakuna 21.4-31.12.2023. Oikeuden mukaisen siirtymän rahastoon on tullut hakemuksia yhteensä 49 kappaletta, 22 eri hankekokonaisuudesta arvoltaan 9 645 002 euroa.

JTF-rahoituksella on kehitetty muun muassa turvetuotantoalueet siirtymistä kestäväan käyttöön, biohiilentuotannosta kasvua paikalliselle ekosysteemille sekä kalastus ja erämatkailun kehittäminen. Hankkeiden hakijoina on 7 eri toimijaa maakunnasta tai laajemmalla taustayhteisöllä. Hankkeiden vaikuttavuusarviota ollaan laatimassa.

Tarkastuslautakunta toteaa vaikuttavuusarvion laadinnan olevan tarpeellinen ja sen laadinnassa tulisi ottaa huomioon, miten hankkeiden hyöty on kohdentunut ruohonjuuritason yrittäjille ja yhteisöille.

3.7. Talous

Talouden osalta tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman sekä konsernitilinpäätöksen luvut ovat nähtävissä tilinpäätöksestä.

Tilikauden 2023 toimintatuotot toteutuivat 9,5 % laadittua talousarviota (1,9 M€) suurempina (2,1 M€). Henkilöstökulut alittivat talousarvion (1,4 M€) 7 % ollen tilinpäätöshetkellä 1,3 t€. Lakisääteiseen toimintaan varatut määrärahat alittuivat 193 t€, muutos edellisvuoteen nähden +19,8 %. Liiton muun toiminnan menomäärärahat alittuivat 32 t€ (muutos edellisvuoteen +7,8 %).

Hallinnon osalta menomäärärahat (95 t€) ylittyivät 6 t€ ja muutos edellisvuoteen nähden oli -15,7 %. Hanketoiminnan menot olivat 91 t€ euroa budjetoitua suuremmat, tulot sen sijaan olivat 94 t€ talousarviota suuremmat. Hanketoiminnan nettomenoksi muodostui yhteensä 10 t€ euroa.

Tilikauden tulos näyttää 306 t€ ylijäämää, mikä on 16,7 % edellisvuotta (262 t€ ylijäämä) parempi. Rahoituslaskelman mukaan toiminnan ja investointien kassavirta 314 t€ on 21 % edellisvuotta (259 t€) parempi, kun taas rahoituksen rahavirta 34 t€ on 89,5 % edellisvuotta (327 t€) pienempi, johtuen saamisten vähentymisestä.

Liiton taseessa on toimeksiantojen pääomissa ja saaduissa ennakoissa välitysvarat, joita vastaavat summat ovat taseessa toimeksiantojen varoissa ja muissa saamisissa.

Liiton tytäryhtiö KP-Cobra Invest Oy:n toiminta lakkautettiin tilikauden 2023 aikana ja taloushallintopalvelut siirtyivät Kokkolan kaupungilta Monetra Oulu Oy:n hoidettavaksi.

Tarkastuslautakunta katsoo, että säästöä on tehty oikeissa kohdissa. Tarkastuslautakunta huomioi kuulemisissa, että nykyaikaisen asianhallintajärjestelmän käyttöönotto tehostaisi toimintaa. Hallintoa kuormittaa liiallinen käsin tekeminen nykyaikaisen asianhallintojärjestelmä käyttöönotto kuten esim. Dynasty selkeyttäisi hallinnon toimintaa.

Tilikauden ylijäämä 306 001,57 euroa. Tilintarkastuskertomuksessa ei ole esitetty muistutusta ja tarkastuslautakunta on tyytyväinen liiton talouden ja hallinnon hoitoon sekä tilinpäätöksen osalta tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajan tilintarkastuskertomuksessa esittämään lausuntoon.

3.8 Sidosryhmät

Sidosryhmätyöskentelyllä on haluttu muodostaa kuvaa liiton saatavuudesta, palveluiden tunnettavuudesta sekä sujuvasta työskentelystä koko maakunnan alueella sekä valtakunnallisesti että kansainvälisesti.

Tarkastuslautakunta on kuullut maakuntaliiton eri sidosryhmiä, ja sitä kautta on muodostanut kuvaa rajapintatyöskentelyyn. Aktiivisen vuoropuhelun kautta tarkastuslautakunta pyrkii ymmärtämään myös paremmin eri toimintaympäristöjä sekä vastuullisuuteen liittyviä haasteita ja mahdollisuuksia.

Sidosryhmiltä on tullut tarkastuslautakunnalle hyvää palautetta liiton toiminnasta sekä tavasta huomioida eri ryhmät. Liiton kautta on koettu saavan apua eri haasteiden kanssa ja yhteistyön on koettu olevan vaivatonta.

Haasteita kuitenkin riittää. Jonkun verran on tullut sanomaa kentältä, että vuorovaikutus liiton kanssa voisi olla sujuvampaa ja siihen toivotaan tulevan ajan kanssa parannusta.

Keski-Pohjanmaan liitto on ollut aktiivisesti mukana Itä- ja Pohjois-Suomen välisessä edunvalvontatyöskentelyssä ja kansainvälistymisstrategian toimeenpano aloitettiin sidosryhmien kanssa syksyllä 2023.

Maakuntaliiton jalkautuminen on tärkeää. Tulee huolehtia jatkossakin, että liiton toiminta tulee näkyväksi.

4.0 Allekirjoitukset

Kokkola 23. huhtikuuta 2024

Reino Herlevi
puheenjohtaja

Ulpu Keränen
varapuheenjohtaja

Marko Kautto
jäsen

Pekka Kauppi
jäsen

Esa Erkkilä
varajäsen